

Izhaja vsak delavnik popoldne

GENE PO POŠTI:

za celo leto Din 90—
za pol leta Din 45—

V upravi stane mesečno Din 7—

NOVIČAS

Uredništvo in upravnništvo v Koroški ulici št. 6 — Telefon uredništva št. 50 — Telefon upravnništva št. 328

CENE PO POŠTI:

za četrt leta Din 22-50
za en mesec Din 7-50

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva

Posamezna številka stane 50 p

Bolgarija in macedonski četaši.

Belgrad, 17. junija. (Izv.) Ob priliki kraljeve poroke so zastopniki SHS, Romunije in Grške razpravljali o napadih bolgarskih komitejev na ozemlja obmejnih držav. Tekom teh razgovorov je bila romunski vladi poverjena naloga, da nastopi v Sofiji v imenu vseh treh držav. Romunski zunanji minister je te dni izročil bolgarskemu poslaniku v Bukarešti protestno noto.

Sofija, 16. junija. (Izv.) Ministrski predsednik in zunanji minister Stambolijski je podal s pogledom na belgrajske obtožbe, tičeče se delovanja macedonskih band, v sobranju naslednjo izjavo:

»Obtožujejo nas, da podpiramo gibanje band v Macedoniji. Toda mi ne le ne podpiramo band, ampak jih preganjamo, ker je Bolgarija osvojila odločno politiko prijateljstva miru z vsem svetom. Bande obstojajo, ker so se po vojni ustvarili zanje pogodni pogoji vsled mirovnih pogodb, katerih določbe, tičeče se varstva manjšin, so ostale mrtva črka. Preveč smo zapostavljeni z našo zunanjo in gospodarsko konsolidacijo, da bi mogli misliti na akcije, ki nam jih podtikajo.«

Ta izjava bolgarskega ministrskega predsednika ni prazna beseda. Kdor le nekoliko zasleduje sedanjo bolgarsko politiko in objektivno presoja ves položaj, mora vedeti, da Bolgari vsaj za enkrat ničesar bolj ne žele nego resničnega miru, da morejo zopet zbrati svoje moči in se v delu očistiti. Tistemu, ki se mu hoče gibanja macedonskih band in nemirov, pač ne smemo iskati v Sofiji, ampak nekje drugod.

V Macedoniji pod našo upravo davno ni vse tako, kakor bi moralo biti. V tem pogledu je značilno pisanje belgrajske »Tribune«, ki ima zveze z zunanjim ministrom dr. Ninčičem. Ta list je nedavno prinesel dopis iz Skoplja, v katerem pravi dopisnik med drugim: »Vsi prebivalci južne Srbije vedo, da so krajevne oblasti vzrok vsega zla, ki muči deželo. Te oblasti tvorijo javno nesrečo, pod katero trpita Stara Srbija in Macedonija.«

Tako je sam belgrajski list sprstom pokazal na prave krivce vseh neredov in nemirov v južni Srbiji. Tu naj vlada zastavi svojo moč, da razmere ozdravi, z grožnjami nasproti sosedom pa naj bo nekoliko štedljivejša in modrejša. To pa tembolj, ker je naša država član zveze narodov in torej obvezana, da vsak svoj zunanji spor predloži najprej mednarodnemu foru. Neprestano rožljanje s sabljo predsedna in postaja ob enem smešno.

Južna Srbija.

Odkar se je osnovala naša država, prihajajo iz južne Srbije glasovi, da človeka popade jeza. Tam se ljudje koljejo in ubijajo, krađe se in goljuša, a krivcev ni nikjer. Ta grozodejstva počenja seveda bolgarski četaši, hajduki itd. To je res. Vendar je veliko vprašanje, kako to delajo in zakaj. Ako bi jim zoperstavili dovolj jako moč, ali bi oni še počenjali taka dejanja? Za vedno ne, kajti redna vojska ali dobro urejeno orožništvo je vedno močnejše kakor raztresene razbojniške čete, kakor so n. pr. bolgarski četaši in hajduki. To nam dokazuje, da je javna varnost v naši državi tako slabotna, da se morejo naslanjati nanjo samo Pribičevići in Marinkovići — pa nihče drugi.

Danes, če povemo resnico, da je od osvobojenja pa do danes poginilo v južni Srbiji 500 orožnikov in orožniških častnikov ter tri- do štirikrat toliko državljanov in državljank, se moramo vprašati, kdo je zakrivil to žalostno bilanco? Na to vprašanje nam odgovarja dopisnik »Balkana«, ki pravi: »Krivi sta radikalna in demokratska stranka v stari Srbiji in Macedoniji. Ne ozirajoč se na posebne interese teh pokrajin, se je začela radikalna stranka vezati s hajduki, demokratska pa z bolgarskimi četaši. Prvi kot drugi je šlo samo za volivne krogljice, ne pa, da bi se ozdravile nesrečne razmere v Macedoniji.«

Tako piše »Balkana«, a »Tribuna«, goverec o oblastnikih v teh krajih, izvaja: »Oblasti predstavljajo službeno nasilje, od katerega se stresa stara Srbija in Macedonija. Ne brigajo se za mir in red, marveč so se oblastniki pogreznili v brezno sebič-

Prvi mednarodni kongres krščanskih rudarjev.

Innsbruck, 16. junija. (Izvirno.) Včeraj se je tu otvoril prvi mednarodni kongres krščanskih rudarskih organizacij. Najmočnejše je zastopana Nemčija, potem Poljska, Avstrija, Francija, Belgija, Italija, Češkoslovaška in Jugoslavija. Jugoslavijo zastopa tov. Kukman, pričakuje se še

tov. Cvikel. Nemški delegat Imbusch je podal veletih referat o socializaciji rudarstva, Belgijec Van Bougenhout pa o stališču nasproti socialistični internacionali. Potem je prišel na dnevni red statut za mednarodno zvezo krščanskih rudarskih organizacij.

Pred razpisom oblastnih volitev.

Belgrad, 17. junija. (Izv.) Kakor izve Vaš dopisnik, je vlada sklenila, da se vrše volitve v oblastne skupščine najkasneje 28. julija. Zato bo vlada še tekom 10 dni

imenovala okrožne načelnike, ki bodo pripravili vse potrebno za volitve. Istočasno bodo imenovani mesto dosedanjih pokrajinskih namestnikov novi veliki župani.

Pred obsirukcije opozicije proti krivičnemu volivnemu redu?

Belgrad, 17. junija. (Izv.) Zakonodajni odbor je dokončal svoje delo. Opozicija je sklenila, da bo skupno zahtevala prepore v volivnem zakonu. Ta zahteva bo razpravljena o volivnem zakonu precej otežkočila.

Belgrad, 17. junija. (Izv.) Opozicija je sklenila, da bo za slučaj, če ne bi bil volivni zakon izpremenjen, obstruirala v narodni skupščini.

Porazni pogoji zunanjega posojila.

O zunanjem posojilu, ki ga je Jugoslavija najela od ameriške Blerove skupine v iznosu 100 milijonov dolarjev, pričbuje zagrebški »Hrvat« od 15. t. m. podrobne pogoje, ki jih je izvedel njegov informator iz najmerodajnejših belgrajskih virov. Ob citanju teh pogojev se človeku naravnost ježijo lasje in ko pride do konca, se strahoma vpraša: Ali je Jugoslavija res za vsako ceno na prodaj? Cujmo, kaj piše »Hrvat«:

»Prvi oddelek posojila tvori 30 milijonov dolarjev. Emisijski kurs je določen na 86.75. (To se pravi: za vsakih 100 dolarjev bomo dobili v resnici le 86.75 dolarjev). Ako pa hoče dobiti država celih 30 milijonov dolarjev, mora podpisati zadolžnico za 34,580.000 dolarjev nominalne. Obresti so po 8 od sto. Prvo leto se obresti ne plačajo v gotovini, marveč se dolg avtomatično dvigne na 2,770.000 dolarjev. Tako bo spričo emisijskega kurza 86.75 znašal po prvem letu 37,770.000 dolarjev, kar se pravi z drugo besedo, da je dolg narastel v enem letu za 7,770.000 dolarjev. Ta postopica se nadaljuje pet let. In tako bomo koncem petega leta za 30 milijonov dolgovali — 53,740.000 dolarjev.

Drugi oddelek znaša 40 milijonov dolarjev. Ta svota se bo dobila deloma v denarju, največ pa v materialu. Emisijski kurs je določen na 82. (Za 100 dolarjev nominalno dobimo le 82 resničnih.) Računajoč po tem kurzu, bomo morali za 40 milijonov dolarjev izdati obveznico, glasom katere bomo dolgovali 48,770.000 dolarjev. Za to

svoto se mora koncem drugega leta plačati 3,900.000 dolarjev. Istotako tretje, četrto in peto leto. In koncem petega leta bo svota narastla na 70,751.000 dolarjev, za katero svoto je Jugoslavija podpisala zadolžnico.

Pri tretjem oddelku v iznosu 30 milijonov dolarjev se zadolžimo pa koncu prvega leta (po istem načinu kot v prvem in drugem slučaju) na nominalno 36,590.000 dolarjev. Ako dodamo letne obresti, zraste dolg koncem petega leta na 40,870.000 dolarjev. Tako bodo vsi trije odelki znašali 172,870.000 dolarjev. To se pravi: Za dolg v iznosu 100 milijonov dolarjev bomo morali dati koncem petega leta obveznico, da dolgujemo 72,870.000 dolarjev več, kot smo prejeli. Kapitaliziranje obresti traja samo do sedmega leta. (To se pravi: do tedaj se bo za svoto obresti le avtomatično dvigal dolg.) Po sedmem letu se morajo obresti plačevati v gotovini. Tedaj bo zrastel naš dolg na 189,670.000 dolarjev. To se pravi: kar smo dobili v denarju in materialu, se bo zvišalo v 8 letu za 90 odstotkov! Koncem desetega leta bodo znašale obresti za ta dolg 15,170.000 dolarjev. Od desetega leta naprej se začne amortizacija dolga. Rok je določen na 30 let. Obresti in odplačila bodo znašala letno 21,490.000 dolarjev efektivnih, kar znači nad petino celokupnega dolga.

Tako »Hrvat«. In tako posojilo je sklenila vlada sedanjega režima! Sodbo naj si napravi vsak sam!

nosti in skrbe samo za to, kako bi kar največ nagrabili za svoje žepce. Te oblasti, predvsem politične, neumorno delajo krivico premožnejšim državljanom in jih odirajo tako dolgo, dokler se ne nastitijo vsi, ki so planili po tako bogatem plenu. Korrektnim ljudem nalagajo kazni, jemljejo od njih visoke denarne globe, a nihče jim ne da pobotnice ali potrdila! V tej občni grabežljivosti službenih organov si ljudstvo ne more predstavljati, da mu je prineslo osvobojenje mir in pokoj, najmanj pa si upajo uboge pare javljati oblastem gibanja bolgarskih četašev. Taka oblast ga kaznuje na mestu. Zakaj ni javil tega prej? In odkod je kasneje zvedel za te čete? In kaznujejo ga. Denarno seveda!

In ko koketirajo v južni Srbiji in Macedoniji demokratije z Bolgari, radikali pa s Turki, se nam smejejo Turki in Bolgari, ki so organizirani v skupni organizaciji, ker so oni vsled neumnosti in kratkovidnosti vladnih strank postali gospodarji Macedonije. Ljudstvo pa odpada od ljudi, ki so ga prevarali in koraka javno med avtonomiste. In to je edini dobri učinek »delac« vladnih strank v teh krajih.

Da se bomo še lažje vživeli v položaj in v javno varnost teh dežel, moramo povečati, da je Skoplje brez policije in orožništva, pač pa je v mestu par politično-upravnih pisarjev. To je cela javna varnost v najnevarnejših krajih Jugoslavije in predstavlja dobro gnezdo za sovražnike, ki so zbrani krog in krog. Drugi del te »javne varnosti« pa sestoji iz Narodne Obrane, ki sestoji iz Turkov in Bol-

garov kakor v Dalmaciji iz Italijano-filov. Njen glavni cilj in delo je v tem, da zbira strankarsko uradništvo in da zahteva, da se ta ali ta poviša, oni in oni pa nastavi tam in tam.

Tako izgleda meja na jugu, javna varnost, za katero se tako zelo ogrevajo Pribičevići...

Tako poroča »Hrvatska Obrana« z dne 14. junija.

Spremembe v vladi.

Belgrad, 17. junija. (Izv.) Radi izida konference v Sarajevu bo prišlo do rekonstrukcije kabineta in se bosta ob tej priliki tudi ministri za socialno politiko in vojni, ki ju sedaj opravljata dr. Žerjav in general Vašič, na novo zasedli. V demokratskem klubu se že imenujejo kandidati in prideta v prvi vrsti vpoštev Ljuba Davidović in Večeslav Wilder. V radikalnem klubu pa imenujejo poslance dr. Radoničiča in dr. Perića.

Usoda atentatorja Stejića.

Belgrad, 17. junija. (Izv.) Kasacijsko sodišče je včeraj razpravljalo o pritožbi atentatorjev na kralja Aleksandra. Sodišče je potrdilo v polni meri sodbo apelacijskega sodišča. Ministru pravde je sedaj prosto dano, da se posluži ali pa tudi ne posluži čl. 283. kazenskega postopka in predloži kralju akt o pomilostitvi atentatorja Stejića, ki je kakor znano obsojen na smrt.

Za zaščito 1. majnika.

Včerajšnja seja parlamenta je razpravljala o interpelaciji glede prepovedi delavskih manifestacij 1. maja. Dr. Hohnjec je v imenu Jugoslovanskega kluba odločno nastopil za praznovanje 1. maja, ki je praznik dela in človeške zvišenosti nad stvarjo. Kajti najboljši stroji brez človeškega razuma in volje ter dela ne bodo producirali ničesar. Ako gredo delavci na cesto demonstrirati zoper kapitalistično nasilje, je to prav, ker kapitalizem hoče in je ponižal človeka pod vrednost stvari. Vlada je ulico delavstvu prepovedala, da jo rezervira fašistom. Njeno prizadevanje bo brezuspešno. Rodilo bo sicer večje gorje, a na koncu bo zmagala pravica.

Javna prošnja.

Podpisani se obračajo tem potom na vslo slovensko javnost, na denarne zavode in občine vse Slovenije s prošnjo, da prislokočijo na pomoč medicinski fakulteti v Ljubljani in ji omogočijo dograditi anatomsko-fiziološki institut.

Ze pred dvema leti je pričela fakulteta z zgradbo, ki naj bi napravila konec razmeram, s katerimi se ima boriti fakulteta že tri leta v ozkih prostorih deželne sekcije, ki je dala v prvi sili zavetje trem medicinskim institutom. V pojasnilo teh obupnih razmer navajamo samo dejstvo, da razpolaga fakulteta samo z enim prostorom za dijake, ki služi obenem kot predavalnica in kot sekcijška dvorana. V tem razmeroma majhnem prostoru se predava vsako dopoldne od pol 8. ure naprej, popoldne pa secira v istem prostoru 30-40 medicincev. Tu se vrše rigorozni izpiti in predavanja iz sodne medicine za juriste in iz samatologije za filozofe. Fakulteta nima prostora za številne preparate, za knjižnico in za druga učila, dragi aparati leže nad leto dni v zabojih, mikroskopske vaje se vrše na ozkem hodniku, vse poslopje je do skrajnosti prenapolnjeno;... v neposredni bližini pa stoji nova zgradba v vrednosti več milijonov, ki je že zdavna pod streho, ki se pa vsled pomanjkanja denarnih sredstev ne more izročiti svojemu namenu. Ze od konca meseca marca t. l. počiva vse notranje delo v novem poslopiju in bo glede na skrajno skrčene postavke univerzitetnega proračuna skoraj gotovo počivalo tudi v bodoče, če ne prislokoči slovenska javnost fakulteti, ki vrši tudi v teh težkih razmerah v polnem obsegu svojo dolžnost, na pomoč. Vsi poizkusi fakultete dobiti potrebne državne kredite, so ostali do sedaj brezuspešni.

Blagohotni prispevki naj se blagovolijo poslati ljubljanski kreditni banki v Ljubljani.

Ljubljana, dne 10. junija 1922.

Zvonimir Bernot, Anton Brandner, Ivan Deržič, Andrej Kalan, Dr. Vekoslav Kukovec, dr. Danilo Majaron, dr. Ljudevit Perić, dr. Anton Korošec, dr. Ivan Tavčar st., dr. Karel Triller, dr. Karel Vrstošek.

Drobne vesti.

Belgrad, 17. junija. (Izv.) Te dni bo izvršena zaroka princa Pavla z grško princeso Ireno, ki je bila sklenjena že ob priliki poroke kralja Aleksandra.

Belgrad, 17. junija. (Izv.) Zunanji minister dr. Ninčič je odpotoval na Bled n kralju in se vrne tekom drugega tedna v Belgrad.

Belgrad, 17. junija. (Izv.) Predsednik vlade Nikola Pašić odpotuje v kratkem v Prago v svrhu nadaljevanja pogajanj glede vojne konvencije med obema državama. Z njim bo odpotoval tudi vojni minister Vašič.

Politični dogodki.

+ Zadnji rešilni poizkusi potapljajočih se, Kamenarovičeva razkritja so dr. Žerjava in njegov ožji krog tako poparila, da z lučjo pri belem dnevu iščejo sredstva, kako bi odvrnili pozornost javnosti od svinca, koroškega propagandnega fonda in Kosčinegovih jajc. V to svrhu so si izbrali izvolitev dr. Aleša Ušeničnika za rektorja ljubljanske univerze. Dr. Aleš Ušeničnik je bil izvoljen za rektorja z 21 glasovi od 33; dokaz, kako velik ugled vživa kot

znanstvenik med profesorskim zborom brez razlike svetovnega naziranja. Dr. A. Ušeničnik je bil seveda izvoljen popolnoma svobodno, ker si profesorji ljubljanske univerze samo po sebi umevno ne dajo od nikogar diktirati, komu naj poverijo visoko čast rektorja; najmanj pa še od dr. Žerjave in njegovega ožjega kroga, ki že od početka sem ruje proti obstoju našega najvišjega kulturnega zavoda in ki je dovedel tudi do tega, da mora privatni odbor zbirati sredstva za vzdrževanje medicinske fakultete, ki jo hoče vlada po iniciativi dr. Žerjave izstradati. Profesorski zbor se je držal pri svoji izbiri določenega turnusa, po katerem pride v tem šolskem letu na vrsto bogoslovna fakulteta, ki je po zakonu enakopravna z drugimi. To je danes zopet splošni običaj po vseh vseučiliščih kulturnega sveta, ki so se osvobodila kulturnobojnih gesel tistih buržuaznih špekulantov, kateri pod krinko svobodomiselnosti zasledujejo svoje kšefte. Sicer pa dr. Aleš Ušeničnik ni samo teolog, ampak splošno priznani filozof, ki je obogatil našo znanstveno literaturo z najboljšimi deli te vrste. Hujskarje »Jutra« vsled tega ne bodo imele niti najmanjšega uspeha in ne bodo mladino rešile iz svinčene afere. Prav tako malo pa bodo izdale vesele nade »Jutra«, katere polaga na povratek dr. Šusteršiča, češ, da bo ta dogodek povzročil, da se bodo takozvani »konzervativni krogi SLS«, katerim da ni všeč vedno bolj v socialni smeri izpopolnjujoči se program stranke, zbrali okoli Šusteršičeve zastave. Tudi ta Žerjavov načrt se bo ponesrečil, kakor so se mu še vsi doslej. Povratek dr. Šusteršiča bo namreč samo blagodejno vplival v zmyslu ojačenja in nadaljnje izpopolnitve socialnega programa SLS, Žerjavovih mladincev pa ne bo rešil neizogibnega propada.

+ Spor med italijanskim socialističnim parlamentarnim klubom in strankinim vodstvom. Iz Rima poročajo, da je socialistična parlamentarna frakcija s 40 proti 10 glasovom sklenila, da prevzema odgovornost za svojo politiko; proglasila se je za avtonomno in izvolila lastno ravnanje. Dalje je frakcija s 33 proti 14 glasovom sklenila, da vztraja na svojem stališču nasproti strankinemu svetu ter napovedala svojo obrambo na bodočem strankinem zborovanju.

SMS

Belgrajsko »Vreme« od 13. junija poroča o prvi seji komisije za preiskovanje dela bivše komisije »ratnog plena« in pravi, da je bila država oškodovana za — milijarde! Za enkrat poroča o sledeči »aferci«. Na topčiderski postaji so zaplenili 2 vagona starega železa, ki je bilo kupljeno od direktorije plena v južni Srbiji. Ko so vagona odprli, so ugotovili, da je natovorjena v njih mesto železa — med (mesing). Ko pa so pregledali ceno, ki je bila plačana direktoriji plena za to robo in jo primerjali z dejansko ceno, so ugotovili razliko 600 tisoč dinarjev pri obeh vagonih. Torej je bila država oškodovana za 2.400.000 K!

Ugotovljeno je, da so upravitelji vojnega plena na licitacijah fiktivno prodajali staro železo, po licitacijah pa so po dogovorih s kupci izročali med (mesing), ki predstavlja ogromno večjo vrednost. Do sedaj je ugotovljeno, da se je na ta način prodalo nad 50 vagonov medi.

Tako »Vreme«. Razlika je šla seveda v zasebne žepce, ali pa v »kulturne, politične in druge svrhe« kake stranke. V Ljubljani se te dni govori o Kokoschinogovih jajcih, čez teden dni bo počilo v Belgradu o Puranovičevih puranih, v Skoplju pa o Rado Pašičevih prašičih. In tako dalje.

Dnevni dogodki

— Imenovanja v Osrednji zavod za zavarovanje delavcev. »Službene Novine« z dne 14. junija t. l. prinašajo sledeča imenovanja slovenskih članov: a) za člane prvega ravnateljstva Evgena Lovšina, bančnega uradnika iz Ljubljane; Engel-

berta Franchettija, predsednika Zveze kranjskih obrtnih zadrug iz Ljubljane; Avgusta Praprotnika, podpredsednika Zveze industrijev iz Ljubljane. b) Za namestnike članov prvega ravnateljstva: Melhiorja Čobala, ravnatelja konsumnega društva iz Zagorja; dr. Stanka Likarja, tajnika delavske zbornice iz Ljubljane; Vilka Bizjaka, obrtnika in župana iz Rogoške Slatine; inž. Milana Šukljeja, tajnika Zveze industrijev iz Ljubljane. c) Za člane prvega nadzorstva: Blaža Korošca, predsednika Zveze jugoslovanskih železničarjev iz Ljubljane; Antona Klembasa, železniškega uradnika, delegata južnih železnic iz Ljubljane; dr. Aleksandra Faturja, centralnega nadzornika južne železnice iz Ljubljane. č) Za namestnike članov prvega nadzorstva: Frana Kumpa, revidenta, delegata južne železnice iz Zagreba in Ivana Ogrina, podpredsednika trgovske in obrtne zbornice iz Ljubljane. — To imenovanje nosi na sebi vse znake Žerjavovega in Ribnikarjevega režima.

— Skupščina I. delavskega konsumnega društva v Ljubljani za člane prodajalne Jagnjenice pri Ratečah se bo vršila jutri ob 11. uri v zadrugnih prostorih.

— Proslava Vidovega dne. Naučno ministrstvo je odredilo, da se tudi letos Vidovdan praznuje kolikor mogoče slovesno. Pri tej priliki se bodo prodajali odkupni znaki po 5 dinarjev. (Za kakšne namene?) Na Kosovem se prirede posebno velike svečanosti, katerih se udeležijo razen vojske tudi vlada, poslanci in zastopniki zaveznških držav.

— Dohodnina od službenih prejemkov zasebnih nameščencev za l. 1921 in 1922. Prejeli smo: Z zokonom o proračunskih dvanajstih za mesec marc in april 1922 se je uveljavilo načelo, da ne plačajo zasebni nameščenci dohodnina za leto 1921 in 1922 od onega zneska, ki se plača ob enakih prejemkih pri državnih nameščencev izloči iz odmerne osnove. Pri primerjanju prejemkov se upošteva edino le višina skupnih službenih prejemkov brez ozira na kategorijo, čim ali druge okolnosti. Edino kar je poleg višine skupnih prejemkov važno, je družinsko stanje, katero je presojati po načelih, po katerih dobivajo državni nameščenci draginske doklade. Zaradi tega bodo davčna oblastva v najkrajšem času obnovila priredbo dohodnina za l. 1921 in kolikor je ta za leto 1922 že izvršena, tudi za to leto. Ako bi v tem oziru rabila davčna oblast glede ugotovitve družinskega stanja in drugih razmer nameščencev sodelovanja službodajalcev, se ti v interesu nameščencev vabijo, da pozivom davčnih oblastev čimprej ugođe. Izkazi vsled obnovitve priredbe predpisanih davčnih zneskov se razpoložijo na vpogled pri občinskih uradih in pri obratovališčih, ki zaposlujejo večje število zasebnih nameščencev.

Iz Tržiča in okolice.

25 LETNICA DRUŠTVA SV. JOZEFA V TRŽIČU.

Dne 2. julija praznuje naše društvo 25 letnico, odkar je bilo leta 1897 ustanovljeno. Ob istem času praznuje »Orel« svojo 15 letnico in blagoslovitev nove orlovske zastave. Zagotovljena nam je salezijanska godba iz Ljubljane. Slavnost se prične že v soboto zvečer, ko bo ob 8. uri v »Našem Domu« slavnostna predstava igre »Zemlja« in nato bakljada po Tržiču in podoknici pri obeh gospeh kumicah. Glavna slovesnost pa bo v nedeljo 2. julija. Dopoldne ob 9. uri bo sprejem gostov na kolodvoru in nato po Tržiču sprejeto z godbo v farno cerkev, kjer bo ustanovitelj društva sv. Jožefa sedanj g. kanonik Nadrah pred sv. mašo blagoslovil novo orlovsko zastavo, nato pa bo sv. maša s pridigo in med sv. mašo igra godba.

Popoldne ob 4. uri bo na Slapu javna telovadba z veliko ljudsko veselico. Na tem orlovskem taboru govori g. dr. Brejc in bivši poslanec iz Koroške, znani ljudski govornik g. Grafenauer.

Zato 2. julija vsi v Tržič. Društvo sv. Jožefa v Tržiču ima med svojimi člani največ delavcev in zato vabi na svojo slavnost vse krščansko delavstvo zlasti iz Gorenjske. Zveza z vlaki je ugodna: tržički

vlak gre iz Kranja zjutraj ob 8.15, zvečer bo šel nazaj najbrže poseben vlak ob 9. uri, ki bo imel zvezo v Kranju s turistovskim vlakom, ki gre iz Jesenic 8.53 zvečer v Ljubljano. Za ta vlak bomo se pravočasno obvestili. Vabimo torej še enkrat vse delavstvo na našo veliko slavnost 2. julija v Tržiču! Za kosilo bo preskrbljeno in za vse drugo.

Na veselo svidenje!

Iz trboveljskih revirjev.

Trbovlje. En čas se je zdelo, da bomo imeli občinske volitve in z veliko vneto so na občinu sestavljali volivne imenike, a sedaj je vse tiho in Trbovlje bo zanaprej tako srečno, da ima »županstvo« z gerentom in svetniki. Govori se in je tudi zelo verjetno, da so bili naši demokratje pri okraj. glavarju in ga prosili, naj ne razpiše občinskih volitev. Živimo namreč v časih »demokratije«. Druga zadeva pa je, na katere izvršitve ne bomo tako potrpežljivo čakali, če bo ali ne bo, to so naše zahteve za zboljšanje plač. Družba zavlačuje, kar le more, ker ji vsak odložen dan nese tisoče in tisoče profita. Prvo je pri tem zagrešila dr. Dimnikova »Nezavisna«, ki je hotela sama vsa pogajanja voditi. Družba je zavrnila njene predloge, češ, da je II. skupina zato tu. In stvar je bila odložena. Ko je II. skupina vložila zahteve, pa zopet niso bili razni vladni gospodje na razpolago. In ko je nazadnje le prišlo do sestanka, je družba odklonila pogajanje, dokler ji vlada ne poravnava njenih dolgov; mogoče še bodo sedaj vmes spravili ameriansko posojilo in kraljevo ženitev. To je grdo norčevanje iz delavskih interesov in vredno samo kapitalističnih magnatov, ki ne čutijo bede, v kateri danes delavec živi. Edino taka brezsrčnost povzroča dogodke kakor so se godili po prevratu. Če jih zopet želite nazaj, se bodo vrnili, ali le po vaši zaslugi.

Ljubljanski dogodki.

Iz Ljubljanske univerze. Za rektorja ljubljanske univerze je bil včeraj izvoljen g. dr. Aleš Ušeničnik. — Na filozofski fakulteti je bil izvoljen za študijsko leto 1922/23 za dekana gospod profesor dr. Fran Kidrič; kot prodekan bo pa funkcionalni dekan gospod profesor dr. Gavazzi.

Iz Mladinski dom na Kodeljevem. Jutri, v nedeljo 18. junija, bo v Mladinskem domu na Kodeljevem dobrodelna veselica, katere čisti dobiček je namenjen za nabavo glasbenih instrumentov dečkom v domu. Pričetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina 2 Din za odrasle, 1 Din za otroke v spremstvu. Pri prireditvi svira celotna salezijanska godba z Rakovnika. Dobrodošli ljubitelji muzike! — Odbor.

Iz Ljubljanski moški člani I. delavskega konsumnega društva se udeležijo kot vsako leto tudi letos procesije sv. Rešnjega Telesa pri franciskanih. Zbirališče od 7. do pol 8. ure v kleti, Kongresni trg. 2. — Člani se uljudno vabijo k obilni udeležbi.

Iz Mestni tržni nadzornik, kje si? Pričenja se čas, ko je treba mesto preskrbeti z novimi poljskimi pridelki. Tu bi bila na mestu inicijativa mestnega tržnega nadzornika. A njega ni v Ljubljani, odšel je na Bled ter prevzel vodstvo dvorne kuhinje v kraljevi vili. Ni dosti, da je odšel iz Ljubljane. Dovoljuje si celo, naročiti ljubljanskim tržnim stražnikom nakup raznih živil za svojo kuhinjo ter jih tako odvajati od službe. Ljubljanski davkoplačevalci protestiramo proti brezdelju mestnega tržnega nadzornika ter pozivamo vladnega komisarja, da napravi konec temu postopanju ljubljanskega tržnega nadzornika, ki je plačan iz naših žuljev, da skrbi za prehrano mestnega prebivalstva, ne pa da lovi ribe, hodi na lov ter živi v brezdelju. Dve-

ma gospodoma ni mogoče služiti. Gospod tržni nadzornik naj poskrbi raje, da izve ljubljansko prebivalstvo vsaj tedensko cenah na ljubljanskem trgu, časa ima dovolj. Ni še dolgo, kar se je vrnil iz Monakovega, kamor je šel na ribji shod, na ogledat si ondodni trg. Tudi na kamniških planinah se je mudil dalj časa in sedaj bo zopet iz mesta odsoten. Našega potrpljenja je konec, zato pričakujemo od vladnega komisarja remedure.

Iz Smrtna kosa. G. Stanko Adler, viš. evid. geometer in voj. oficijal v svet. vojni, je po daljši in težki bolezni, prevaden s sv. zakramenti, 9. t. m. udan v božjo vojno mirno v Gospodu zaspal. N. v. m. p. — Njegovim starim starišem naše iskreno sožalje!

Iz Ljubljansko prostovoljno gasilno reševalno društvo je na svojem rednem občnem zboru dne 14. maja 1922 izvolilo sledeči odbor: načelnik Janko Hojan, podnačelnik Anton Kadunc, I. blagajnik Ivan Breskvar, namestnik Jakob Strgar, II. blagajnik Karel Blatnik, namestnik V. Friškovec, tajnik Herman Zupan, namestnik Maks Izanc, četopoveljniki: Tomaž Kavčič, Karel Štrukelj in Josip Lapajnar, pobočnik Janko Vidmar. Izvoljeni odbor je vladni komisar potrdil in ga dne 12. t. m. zaobljubil. — Želimo, da novoizvoljeni odbor deluje za Ljubljano, Ljubljana pa naj ga res vsestransko podpira.

Iz Zdravstveni izkaz. Od 4. do 10. t. m. se je rodilo 35 otrok (17 moških in 18 ženskih), med njimi sta bila dva mrtvorojenčka. Umrla je 7 moških, od teh sta bila dva tučja. Od nalezljivih bolezni je bil prijeto ljen samo 1 slučaj davice.

Iz Ginljivo pismo. Z ozirom na današnji »Jutro« uvodni članek smo prejeli naslednje ginljive vrstice: Velecenjeni gospod urednik! Srce me boli kot naprednjaka, da naša demokratska stvar tako nazaduje. Hotel sem izliti svojo srčno tužo v »Slov. Narod« pa se bojim »Jutra«; če bi pa »Jutra« potožil svojo bolelost, me bo pa »Slov. Narod« gledal po strani. Zato sem se zatekel k Vam, gospod urednik, kot uredniku nevtralnega lista. Na vseh poljih mi demokratski nazadujemo; na univerzi so nas klerikalci že potolkli, sedaj nas bodo še v literarnem znanju. Povejte mi za božjo voljo, gospod urednik, zakaj našemu starini Matiji Čopu jemati njegovo krstno ime Matija in ga po smrti krstiti za Andreja? Če bi Čop to izvedel, bi morebiti celo izstopil iz demokratske stranke, če bi bil sploh kedaj v njej. In tako smo zopet ob ene krogljico, ki nam jih že tako zelo pomanjkuje. Tu se pač vse neha. — Demokratski profesor slavistike.

Iz Zvita mlada tatca. Dne 6. t. m. ob šestih zjutraj je prišla v stanovanje učiteljice Ljudmile Gaberšček na Cozovi cesti, št. 9 neka 15—16 let stara deklica ter v času, ko je učiteljca še spala, vzela z glasovirja denarnico s srednjo svoto denarja. Omenjena se je prej javila tudi pri drugih strankah in povpraševala po nekem gospej.

d Ljubljana, Sv. Jakob. Danes točno ob 8. uri sestanek vseh bratov v Šentjakobski prosveti. V nedeljo zbirališče ob 8. uri zjutraj v telovadnici na Grabnu. Načelnik.

d Šentpeterski Orel, Orliški krožek in Šentpetersko prosvetno društvo napravijo izlet na Vrhniko v nedeljo, dne 18. t. m. Vabljeni so vsi člani ter prijatelji naših organizacij.

d Seja Stokovne zveze zasebnih uslužbencev se vrši danes ob 6. uri v pisarni na Starem trgu 2/I. Radi važnosti, točna in sigurna udeležba obvezna. — Načelnik.

Izdaja konzorcij »Novega Časa«.

Urednik in odgovorni urednik Franc Kremžar.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Ali ste že naročili dnevnik

Novi čas?

Ali ste že pridobili vsaj po enega novega naročnika?

Valuta pada, draginja raste. Kupuj domače milo ne tuje, importirano. Kupuj dobro milo, ker je isto najceneje. Kupuj

GAZELA MILO.

Prometni zavod za premog d. d. v LJUBLJANI

prodaja iz slovenskih premožnikov

velenjski, šentjanški in trboveljski premog

vseh kakovosti in v celih vagonih po originalnih cenah premožnikov

za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava
**prima čehoslovaški in angleški koks za livarne in
domačo uporabo ter kovaški in črni premog**

Naslov:

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15/II.

LJUDSKA POSOJILNICA

r. z. z n. z. v Ljubljani

obrestuje od 1. julija 1922 dalje hranilne vloge po

4%

Vezane hranilne vloge (t. j. vloge, ki se morajo poprej odpovedati), se obrestujejo po dogovoru.